

การประเมินหลักสูตรตามความต้องการของผู้สอน: ศึกษาเฉพาะกรณี
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Curriculum assessment in accordance with instructors' needs:
A case study of the Master of Public Administration program,
Ramkhamhaeng University

บุญเกียรติ การะเวกพันธ์¹, ชลิดา ศรีมณี¹, ศุภัทรา อำนวยสวัสดิ์¹
วิโรจน์ ก่อสกุล¹, เดช อุณหะจรรย์รักษ์²

Boonyakiat Karavekphan Chalida Sornmanee, Supatra Amnuaysawas,
Viroj Korsakul, Dej Unhajirangrak

Corresponding author: boonyakiat.rumpa@gmail.com

Received: 28/07/64 Revised: 10/08/64 Accepted: 10/08/64

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติด้านต่างๆ ตามความต้องการของผู้สอน สำหรับหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้สอน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ผู้สอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน

¹ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² นักวิชาการอิสระ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอนมีความต้องการให้หลักสูตรฯ (1) สร้างภาวะผู้นำอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม (2) สามารถสร้างความรู้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่ประยุกต์ใช้แก้ปัญหาต่างๆ ได้ (3) สามารถใช้ความรู้ในการวิเคราะห์รัฐประศาสนศาสตร์ในบริบทใหม่ ให้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บนหลักการของเหตุผล (4) มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสร้างความรับผิดชอบ (5) สามารถสร้างทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ทำให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ (7) ทำให้นักศึกษาเป็นผู้มีนวัตกรรม มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก (8) สามารถทำให้นักศึกษาเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งมีความกล้าหาญทางจริยธรรม แนวทางการพัฒนาหลักสูตรเห็นว่า ควรจะปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับความต้องการของโลกและสังคม

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร; รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต; ความต้องการของผู้สอน

Abstract

The objectives of this research were (1) to study knowledge, skills and qualifications in accordance with the needs of Instructor for the Master of Public Administration program, Ramkhamhaeng University and (2) to study the guidelines for the development of the Master of Public

Administration program, Ramkhamhaeng University in accordance with the needs of Instructor. It is a qualitative research. The research population included those who taught at the Master of Public Administration program, Ramkhamhaeng University with a sample of 10 people. The results showed that Instructors want the curriculum (1) to create leadership with morality and ethics; (2) to be able to build knowledge of the theory of public administration that can be applied to solve problems; (3) to be able to use the knowledge to analyze public administration in context. to think, analyze and synthesize on the principle of reason; (4) to create interpersonal skills and responsibility; (5) be able to build numerical analysis skills, communication and use of information technology; (6) to gain more knowledge and competency in various fields; (7) to be innovative with 21st century-skills, to be able to live up-to-date with social and global changes and (8) to be able to make students strong citizens with moral courage. As course development guidelines, the curriculum should be updated to meet the changing circumstances in line with the needs of the world and society.

Keywords: Curriculum Assessment; Master of Public Administration; Instructor Requirement

บทนำ

ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558) ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ประการ ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม และสามารถปรับวิถีชีวิตภายใต้ความขัดแย้งทางค่านิยม รวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม
2. มีความรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมบนพื้นฐานของแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้
3. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ ในการวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนนำทักษะทางการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่มีความเป็นพลวัตและมีความสลับซับซ้อนได้ อันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางรัฐประศาสนศาสตร์
4. สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และแสดงความคิดเห็นได้อย่างสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำในทางวิชาการและสามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์บนฐานแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์
5. มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึง มีความรู้ความสามารถใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการ

แก้ปัญหาทางการวิจัยได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถใช้เครื่องมือทางสถิติมาประยุกต์ใช้ ในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้

จากคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่กล่าว มาแล้ว การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลต้องจัดให้ สอดคล้องกันกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา, 2552) อย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (ethics and moral)

1.1 พัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยความ รับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม

1.2 สามารถวินิจฉัยประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่ซับซ้อนเชิงวิชาการ อย่างมี เหตุผลด้วยความเป็นธรรมและชัดเจน ด้วยความไวต่อความรู้สึกของผู้ที่ได้รับผลกระทบ

1.3 แสดงออกซึ่งภาวะผู้นำโดยสนับสนุนอย่างจริงจังให้ผู้อื่นใช้การวินิจฉัย ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมในการจัดการกับข้อโต้แย้งและปัญหาที่มีผลกระทบต่อตนเอง และผู้อื่น

2. มาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ (Knowledge)

2.1 เข้าใจในความรู้และหลักการของทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่าง ถ่องแท้

2.2 ประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้าทาง วิชาการและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างลึกซึ้ง

2.3 เข้าใจแนวทางในการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ทางรัฐประศาสนศาสตร์ รวมถึงผลกระทบจากงานวิจัยในปัจจุบันที่มีต่อองค์ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์และการปฏิบัติในการบริหารจัดการภาครัฐ

3. มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

3.1 สามารถใช้ความรู้ แนวคิดทางทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์หรือประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ในบริบทใหม่

3.2 สามารถสังเคราะห์ปรากฏการณ์หรือประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ โดยบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์แบบเดิมเข้ากับองค์ความรู้ในบริบทใหม่

3.3 สามารถพัฒนาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะ โดยการวิจัยค้นคว้าทางวิชาการด้วยตนเอง เพื่อขยายองค์ความรู้หรือแนวทางปฏิบัติทางรัฐประศาสนศาสตร์

4. มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)

4.1 มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง แก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน และปรับปรุงตนเองให้มีประสิทธิภาพทั้งในการเรียน การวิจัยและการปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพของตน

4.2 มีทัศนคติที่ดีในการสร้างความร่วมมือกับผู้อื่นในการจัดการประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์หรือในสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ผ่านการทำงานกลุ่ม

5. มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

5.1 สามารถคัดกรองข้อมูลทางคณิตศาสตร์และทางสถิติ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา สรุปปัญหาและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ได้

5.2 สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพได้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงวิชาการและวงวิชาชีพ รวมทั้งชุมชนทั่วไป โดยการนำเสนอรายงานที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผ่านสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการและวิชาชีพรวมทั้งวิทยานิพนธ์หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 4 มาตรฐานการอุดมศึกษา ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน ประกอบด้วย

1. เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความรอบรู้ด้านต่างๆ ในการสร้างสัมมาอาชีพความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยเป็นผู้มีคุณธรรม ความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

2. เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ 21 มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม มีคุณลักษณะความเป็น

ผู้ประกอบการ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าให้กับตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศ

3. เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้องรู้ คุณค่าและรักความเป็นไทย ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างสรรค์การพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประชาคมโลก

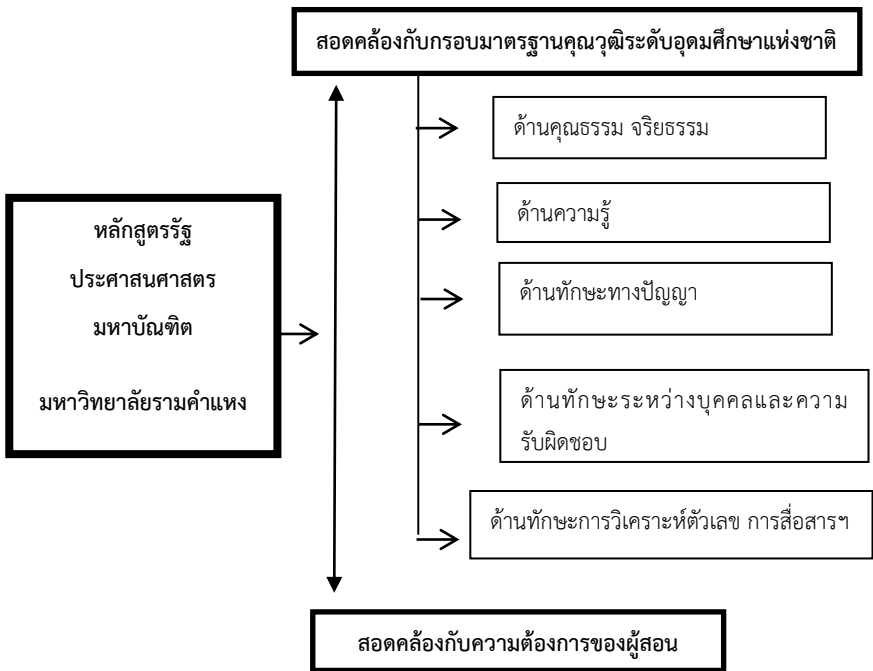
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2561) ได้กำหนดแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 มีสาระสำคัญตอนหนึ่งว่า “ . . .เป้าหมายเชิงคุณภาพ คุณภาพของบัณฑิต : ผู้จบการศึกษาในทุกระดับมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดครอบคลุมไม่น้อยกว่า 5 ด้าน ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้ภาษาอังกฤษ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีทักษะและองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเป็นไปตามสาขาวิชาที่ได้รับการศึกษาหรือสามารถสร้างงานและปรับตัวเข้ากับ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคมได้เป็นอย่างดี”

ดังนั้นเพื่อเป็นการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตามความต้องการของผู้สอน เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้ ไปพิจารณา ร่วมกับข้อมูลด้านอื่นๆ ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติด้านต่างๆ ตามความต้องการของผู้สอน สำหรับหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้สอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษา ความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติด้านต่างๆ ตามความต้องการของผู้สอน สำหรับหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอนมหาบัณฑิตของ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน มีนาคม – กรกฎาคม พ.ศ. 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยสนาม (Field Research) และวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ผู้สอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ โดยคณะผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอนในทุกภาคการศึกษา จำนวน 10 คน ที่เลือกจากผู้สอนที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, อาจารย์ประจำหลักสูตร และกรรมการบริหารโครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยใช้คำถามแบบปลายเปิดเป็นคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งคณะผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviewing) เป็นเทคนิคการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยผู้สัมภาษณ์จะถามคำถามในประเด็นที่ต้องการทราบ และอาศัยคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ในการสร้างคำถามต่อเนื่องในระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงประเด็น มีรายละเอียดและลึก (Babbie, 2013, pp. 345-347) ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะประสานกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ในการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 การวิจัยเอกสาร คณะผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่างๆ เช่น กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ใช้วิธีการตีความข้อมูล อิงกรอบแนวคิด ทฤษฎี ตามความเข้าใจของผู้วิจัยแต่ละคน หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยจะประชุมร่วมกัน เพื่อตรวจสอบความหมายของข้อมูล โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเข้าใจของผู้วิจัยแต่ละคนที่มีต่อความหมายของข้อมูลในแต่ละประเด็นตามที่ผู้วิจัยแต่ละคนได้ตีความไว้ในขั้นต้น

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การประเมินหลักสูตรตามความต้องการของผู้สอน : ศึกษาเฉพาะกรณีหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยหลักสูตรฯ นี้เป็นหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 ซึ่งสภามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้อนุมัติ ในการประชุมครั้งที่ 4/2560 วาระที่ 4.78 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2560 ในแต่ละกลุ่มองค์ความรู้แต่ละด้าน กำหนดรายวิชา ดังนี้

หมวดวิชาบังคับ (ไม่นับหน่วยกิต) 2 วิชา

1) PAD 6000 ภาษาอังกฤษด้านรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นการศึกษาเทคนิคในการอ่านบทความ ตำราหรือเอกสารภาษาอังกฤษด้านรัฐประศาสนศาสตร์

2) PAD 6001 พื้นฐานรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นการศึกษาความหมาย ขอบข่าย และศัพท์เทคนิคของรัฐประศาสนศาสตร์

หมวดวิชาบังคับบัณฑิตศึกษา 1 วิชา

1) RAM 6001 เป็นการศึกษาความรู้คู่คุณธรรมสำหรับบัณฑิตศึกษา ศึกษา ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และแนวทางในการสร้างความรู้ และศักยภาพในการ ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง มีจิตสำนึก สาธารณะ มีสำนึกนำในการดูแลรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ให้ความเคารพต่อ วิชาชีพวิชาการ ยึดหลักความถูกต้อง เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ของผู้อื่น ตลอดจนการมองโลกในแง่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้หลักธรร มาภิบาล พึ่งพาตนเองโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการแสวงหาความรู้ อย่าง ต่อเนื่อง

กลุ่มองค์ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ 3 วิชา

1) PAD 6101 ขอบข่ายและแนวคิดเชิงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นการศึกษาในเชิงวิวัฒนาการ ขอบข่าย และแนวการศึกษาวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์ ในด้านทฤษฎีองค์การ พฤติกรรมองค์การ นโยบายสาธารณะ และการคลังสาธารณะ เพื่อให้เข้าใจถึงที่มาและสาระสำคัญของแนวคิดเชิงทฤษฎีต่างๆ โดยสามารถวิเคราะห์และนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

2) PAD 6102 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นการศึกษาระเบียบวิธีวิจัย ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางรัฐประศาสนศาสตร์

3) PAD 6104 เศรษฐกิจ การเมืองและการบริหาร เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองและระบบราชการ ในแง่ของกระบวนการทางการเมือง การใช้อำนาจในการบริหารประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม อิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจต่อการเมืองและการบริหารราชการไทย รวมทั้งตัวแปรอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ 2 วิชา

1) PAD 6201 องค์การและนวัตกรรมในองค์การ เป็นการศึกษาทฤษฎีแนวความคิดเกี่ยวกับองค์การ การเกิดขึ้นขององค์การ รูปแบบ โครงสร้าง สายการบังคับบัญชาขององค์การ การออกแบบองค์การ พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ การพัฒนาองค์การ และเทคนิคการบริหารจัดการภาครัฐ เช่น การบริหารงานพัสดุ การบริหารจัดการคุณภาพ การจัดการความรู้ องค์การแห่งการเรียนรู้ การควบคุมและการตรวจสอบภายใน การ

บริหารความเสี่ยง ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม นวัตกรรมการบริหารจัดการ และการประยุกต์ใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน

2) PAD 6202 การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการศึกษาทฤษฎี แนวความคิดเกี่ยวกับหลักการ เครื่องมือ องค์กรประกอบ และกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้การบริหารองค์การสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม

กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 2 วิชา

1) PAD 6301 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย เป็นการศึกษาทฤษฎี แนวความคิดร่วมสมัยของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ตามบริบทโดยทั่วไป ศักยภาพทัศนคติและการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนแนวโน้มของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต เพื่อสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) PAD 7302 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการศึกษาแนวความคิด และแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับมหภาค ศักยภาพทัศนคติ และการกำหนดนโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ วิเคราะห์นโยบายและปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศและต่างประเทศ

กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ 3 วิชา

1) PAD 6401 การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ เป็นการศึกษาทฤษฎี แนวความคิด ตัวแบบ วิธีการในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะและศึกษาเปรียบเทียบนโยบายสาธารณะของไทยและต่างประเทศ

2) PAD 7402 การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย เป็น การศึกษาทฤษฎี แนวความคิด กระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผล นโยบาย เพื่อสามารถบริหารนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่ เกิดขึ้นจากกระบวนการทางนโยบายได้

3) PAD 7403 สัมมนานโยบายและการจัดการสาธารณะ เป็นการสัมมนา เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะของไทยที่มีผลต่อการจัดการสาธารณะ

กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ 1 วิชา

1) PAD 6501 การคลังสาธารณะและงบประมาณแผ่นดิน เป็นการศึกษา แนวความคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับหน้าที่ทางเศรษฐกิจของรัฐบาล การเก็บภาษีอากร หนี้สาธารณะ กระบวนการงบประมาณแผ่นดิน การใช้นโยบายการคลังและนโยบาย การเงินเพื่อควบคุมสภาพทางเศรษฐกิจ

หมวดวิชาการค้นคว้าอิสระ 1 วิชา

1) PAD 7096 การค้นคว้าอิสระ เป็นการศึกษาหัวข้อที่สนใจด้านรัฐประศาสน ศาสตร์ตามความสนใจของนักศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเป็นเครื่องมือ ทั้งนี้จะมี อาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำ

การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตตามความต้องการของ ผู้สอน คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาในด้านความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติด้านต่างๆ ตามความต้องการ ของผู้สอน สำหรับหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใน ภาพรวมพบว่า

1.1 การแสดงออกถึงภาวะผู้นำอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมของหลักสูตรฯ พบว่าเนื้อหาในหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยรายวิชาการต่างๆ มีองค์ประกอบสำคัญ เกี่ยวเนื่องกับการบริหารงานภาครัฐหรือในมิติว่าด้วยความเป็นสาธารณะ ซึ่งมีติดังกล่าวนี้ ทำให้เนื้อหาในรายวิชาต่างๆ ล้วนแล้วแต่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ตระหนักถึงผลประโยชน์ สาธารณะ ในนัยยะดังกล่าวจึงเป็นการให้ความสำคัญกับ “ผลประโยชน์สาธารณะหรือ ผลประโยชน์ของประชาชน” ในฐานะเป็นพลเมือง ซึ่งรัฐมีบทบาทหน้าที่ ภารกิจและความรับผิดชอบที่ต้องตระหนักว่า การบริหารงานของรัฐบาล รวมถึงระบบราชการซึ่ง ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่รัฐต้องตระหนักถึงประเด็นเหล่านี้เป็นความสำคัญสูงสุด

ในส่วนของภาวะผู้นำอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมนั้น เนื้อหาในหลักสูตร ปัจจุบันให้ความสำคัญกับกรอบแนวคิดด้วยหลักธรรมาภิบาล (good governance) หรือในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (new public management--NPM) ซึ่งเป็น หลักการและแนวความคิดที่ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อ การการบรรลุภารกิจ ของรัฐ ตระหนักถึงหลักคุณธรรมในการบริหารงาน ซึ่งซึ่งปรากฏในกระบวนวิชา RAM 6001 ความรู้คู่คุณธรรมสำหรับบัณฑิตศึกษา, PAD 6001 พื้นฐานรัฐประศาสนศาสตร์, PAD 6101 ขอบข่ายและแนวคิดเชิงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์, PAD 6201 องค์การและ นวัตกรรมในองค์การ, PAD 6401 การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ และ PAD 6501 การคลังสาธารณะและงบประมาณแผ่นดิน

นอกจากนี้แล้วในหลักการว่าด้วยภาวะผู้นำ เนื้อหาหลักสูตรมุ่งเน้นให้ผู้เรียน ตระหนักถึงการคิดอย่างมีตรรกะและเหตุผล ซึ่งอยู่บนฐานของการคิดอย่างเป็นระบบ

ภายใต้หลักการทางวิชาการยังให้ความสำคัญกับการถกเถียง/โต้แย้งเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอ ข้อคิดเห็นและร่วมหาทางออกหรือไปสู่เป้าหมายด้านประโยชน์สาธารณะหรือส่วนรวม

หลักสูตรฯ ได้ให้ความสำคัญกับทั้งการบรรยายในชั้นเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ อื่นๆ ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างภาวะผู้นำ เช่น การมีกิจกรรมกลุ่ม การอภิปรายในชั้นเรียน ที่ผู้สอนได้สอดแทรกประเด็นคุณธรรมและจริยธรรมในเนื้อหาการบรรยาย

1.2 การเป็นหลักสูตรที่เสริมสร้างความรู้ ทักษะทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่าง ถ่องแท้ สามารถประยุกต์ใช้ มีการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการ บริหารจัดการภาครัฐ และสามารถแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้และเหตุผล พบว่า เป็นหลักสูตร ที่เสริมสร้างความรู้ทักษะทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่างถ่องแท้ สามารถประยุกต์ใช้ มีการ พัฒนาความรู้ใหม่ๆ ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการบริหารจัดการภาครัฐ และสามารถ แก้ปัญหาโดยใช้ความรู้และเหตุผล ซึ่งสรุปได้จากการที่หลักสูตรฯ กำหนดเนื้อหาใน กระบวนวิชา PAD 6201 องค์การและนวัตกรรมในองค์การ และ PAD 6202 การบริหาร เชิงกลยุทธ์ โดยครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ การพัฒนาองค์การและเทคนิคการบริหารจัดการ ภาครัฐ การบริหารจัดการคุณภาพ นวัตกรรมการบริหาร การบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยมี การศึกษาโดยใช้กรณีศึกษา และการมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าทั้งในระดับ รายบุคคลและกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ ทั้งใน ทฤษฎีทางด้านการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐแนวใหม่ ฯลฯ ทั้งนี้แนวคิดและแนว ทิศทางการปฏิรูประบบราชการซึ่งดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง เป็นตัวแสดงหรือตัวอย่างที่ ชัดเจนในประเด็นดังกล่าวนี้

นอกจากนี้แล้วในการดำเนินการด้านการบริหารจัดการองค์การภาครัฐ การพัฒนาหรือการเพิ่มขีดความสามารถหรือศักยภาพขององค์การ จะพบว่ามีการใช้ผลการศึกษาวิจัยโดยสถาบันทางการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการให้กับหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนถึงการศึกษาในด้านด้านโครงสร้าง งบประมาณ บุคลากร และการกำหนดบทบาทภารกิจที่เหมาะสมของภาครัฐ ในกระบวนวิชา PAD 6501 การคลังสาธารณะและงบประมาณแผ่นดิน

1.3 การเป็นหลักสูตรที่สามารถใช้ความรู้ แนวคิดทางทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์หรือประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ในบริบทใหม่ สามารถสังเคราะห์ปรากฏการณ์หรือประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ โดยบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์แบบเดิมเข้ากับองค์ความรู้ในบริบทใหม่ ตลอดจนสามารถพัฒนาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะ โดยการวิจัยค้นคว้าทางวิชาการด้วยตนเอง เพื่อขยายองค์ความรู้หรือแนวทางปฏิบัติทางรัฐประศาสนศาสตร์ การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บนหลักการของเหตุผล พบว่า ทุกกระบวนวิชาของหลักสูตรทำให้สามารถใช้ความรู้ แนวคิดทางทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ไม่เพียงเน้นความรู้ทางทฤษฎีเท่านั้น แต่ยังเน้นเรื่องการนำความรู้ทางทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในภาคปฏิบัติ ทั้งในด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ ด้านการบริหารงานภาครัฐ รวมทั้งฝึกฝนทักษะการวิจัยค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยอย่างถูกต้องตามหลักวิชา ดังนั้น จึงเชื่อมั่นได้ว่าเมื่อนักศึกษาของหลักสูตรฯ สำเร็จการศึกษาแล้ว จะสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนไปจากหลักสูตรนี้ ไปประยุกต์ใช้ในภาคปฏิบัติได้อย่างแน่นอน

ปัจจุบันจะพบว่า การดำเนินนโยบายหรือโครงการหรือการประเมินผลนโยบาย/ การดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐหรือแม้แต่รัฐบาล หลักการและแนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์ถือเป็นแนวทางหลักที่ถูกนำมาใช้อธิบายต่อความสมเหตุสมผล หรือ เป้าหมายของรัฐบาล/หน่วยงาน ดังที่พบว่า ในการดำเนินการโครงการหรือนโยบายขนาดใหญ่ที่จำเป็นต้องใช้งบประมาณและบุคลากรจำนวนมากในการดำเนินโครงการนั้น การอธิบายถึงผลประโยชน์สาธารณะ (public interest) และการกระจายความเป็นธรรมในทรัพยากรต่อประชาชนกลุ่มต่างๆ นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก

หากอธิบายภายใต้กรอบ “การวิเคราะห์ปรากฏการณ์หรือประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ในบริบทใหม่ สามารถสังเคราะห์ปรากฏการณ์หรือประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ โดยบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์แบบเดิมเข้ากับองค์ความรู้ในบริบทใหม่” ที่กล่าวถึงข้างต้น ย่อมชี้ให้เห็นว่าแนวคิด/ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์แบบเดิมกับองค์ความรู้ในบริบทใหม่นั้น สามารถนำไปใช้ร่วมกันโดยมีลักษณะเสริมสร้างกัน การบริหารงานในยุคสารสนเทศหรือโลกาภิวัตน์ (globalization) แนวคิดการบริหารงานภาครัฐได้เกิดการปรับตัวและเคลื่อนสู่สถานะใหม่ คือการมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อผู้มีต่อประชาชน เช่น การให้ความสำคัญกับคุณภาพบริการ โดยให้ความสำคัญกับประชาชนที่เสมือนลูกค้า มิใช่ผู้ถูกปกครองอีกต่อไป ขณะเดียวกันก็มีได้หมายความว่าไม่ให้ความสำคัญกับหลักการของระบบราชการแบบเดิม หากแต่เป็นการปรับเปลี่ยน พัฒนาภายใต้สถานการณ์บริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในแง่ดังกล่าวแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้รับการพัฒนาและนำเสนอต่อวงการวิชาการอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ ซึ่งชี้ให้เห็นการผสมผสานทั้งหลักการ

ความเป็นองค์กรภาครัฐ ที่ต้องตระหนักในประโยชน์สาธารณะ การมีส่วนร่วม การบูรณาการ หลักธรรมาภิบาล ฯลฯ ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงการดำเนินการเหล่านั้นต้องดำเนินการภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ ในฐานะความเป็นองค์กรภาครัฐด้วย

1.4 การเป็นหลักสูตรที่สามารถสร้างทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสร้างความรับผิดชอบ พบว่า หลักสูตรฯ โดยเนื้อหาของทุกกระบวนวิชาให้ความสำคัญกับการค้นคว้าและการนำเสนอการวิเคราะห์ประเด็นสาธารณะ ทั้งในระดับนโยบายและการบริหารองค์การภาครัฐ ดังนั้นจึงช่วยสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการทำงาน เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สร้างทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสร้างความรับผิดชอบต่อกระบวนการเรียนการสอนของทุกกระบวนวิชาในหลักสูตร

นอกจากการบรรยายโดยอาจารย์ผู้สอนแล้ว ทุกกระบวนวิชายังเน้นให้มีกิจกรรมการเรียนรู้และค้นคว้าเป็นกิจกรรมกลุ่ม ผู้สอนจะมอบหมายงานให้ผู้เรียนร่วมวางแผนงานเพื่อร่วมกันค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูล ร่วมกันวิเคราะห์ และนำเสนอทั้งในรูปแบบการนำเสนอในชั้นเรียนและการนำเสนอเป็นเอกสาร กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนแต่ละคนมีการแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การประสานงาน รวมถึงมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นทีม และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและหมู่คณะ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งในการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรฯ และของมหาวิทยาลัยฯ

1.5 การเป็นหลักสูตรที่สามารถสร้างทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ พบว่าหลักสูตรฯ มีกระบวนวิชาที่สามารถสร้างทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ โดยพิจารณาได้

จากหลักสูตรกำหนดเนื้อหาในวิชา PAD 6401 การกำหนดและวิเคราะห์นโยบาย สาธารณะ วิชา PAD 6102 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ วิชา PAD 6501 การคลังสาธารณะและงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งทั้ง 3 วิชา จะมีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักวิชาทางสถิติ และประการที่สำคัญคือ มีการตีความจากข้อมูลเชิงตัวเลข

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกกระบวนวิชานำให้นักศึกษาต้องสืบค้นข้อมูล เพื่อการหาความรู้และนำเสนอต่อสาธารณะ ทั้งโดยรูปแบบเอกสารและการนำเสนอผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งกิจกรรมการเรียนเหล่านี้ จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.6 การเป็นหลักสูตรที่สามารถทำให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความรอบรู้ด้านต่าง ๆ ในการสร้างสัมมาอาชีพ ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม / มีทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต / โดยเป็นผู้มีคุณธรรม / ความเพียร มุ่งมั่น บากบั่น / และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ การวิจัยพบว่าแนวทางดังกล่าวปรากฏในทุกกระบวนวิชา โดยเฉพาะกระบวนวิชา PAD 7302 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่ศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ และวิเคราะห์นโยบายและปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศและต่างประเทศ และกระบวนวิชา PAD 6301 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย ที่ศึกษาวิสัยทัศน์และการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตลอดจนแนวโน้มของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต เพื่อสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ในกระบวนวิชาอื่นๆ นักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเรียน การค้นคว้าประกอบการเรียนไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในสาขาต่างๆ รวมถึงก่อให้เกิดความเข้าใจในมิติประโยชน์สาธารณะหรือสังคม สิ่งดังกล่าวข้างต้นมีผลทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในประเด็นสาธารณะที่เป็นข้อถกเถียงหรือเป็นสิ่งที่รัฐบาลควรทำหรือไม่ควรทำ หรือควรดำเนินการสิ่งใดเป็นลำดับแรก รวมถึงทางเลือกในการตัดสินใจว่าด้วยนโยบายสาธารณะที่มีผลต่อสังคมโดยรวม นอกจากนี้ยังทำให้มีความเข้าใจในมิติดูแล ผล บพบาท ภารกิจและหน้าที่ของรัฐบาลรวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐภายใต้กระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการต่างๆ ที่ต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อประชาชน

1.7 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่สามารถทำให้นักศึกษาเป็นผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม / มีทักษะของศตวรรษที่ 21 / มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม / มีคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก / สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มคุณค่าให้กับตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศ พบว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีลักษณะเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการทั้งในแบบดั้งเดิมและสมัยใหม่ที่ได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมโลก แนวคิดและหลักการทางทฤษฎีมีลักษณะที่เป็นการนำแนวคิดทางการบริหารจัดการภาคเอกชนมาประยุกต์ร่วมกับการบริหารภาครัฐ ซึ่งในยุคปัจจุบันและอนาคตเป็นสังคมแห่งการแข่งขันและมีความก้าวหน้าในศาสตร์แขนงต่างๆ ในแต่ละรายวิชา มีลักษณะเชิงวิเคราะห์และวิพากษ์ถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรวมถึงผลกระทบทั้งในเชิงบวกและลบ รวมถึงการศึกษาถึงประเด็นปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการบริหารงานภาครัฐ มิติอันเป็นมุมมองทางรัฐประศาสน

ศาสตร์ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารที่มีการพัฒนาตลอดเวลา นั้นย่อมทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสภาพสังคมปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีผลต่อความก้าวหน้าของสังคมและประเทศได้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

ในปีการศึกษา 2562 หลักสูตรยังมีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักศึกษา และการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนานักศึกษา ในฐานะพลเมืองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล มีทักษะที่จำเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยจัดกิจกรรม เช่น การศึกษาเรื่องศาสตร์พระราชา : หลักการทรงงานตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและมั่นคง ที่ศูนย์การเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอปากช่อง เพื่อศึกษาการจัดการการเกษตรแบบผสมผสานสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และโครงการตามพระราชดำริอื่นๆ อีกด้วย

1.8 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่สามารถทำให้นักศึกษาเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง / มีความกล้าหาญทางจริยธรรม / ยึดมั่นในความถูกต้อง / รู้คุณค่าและรักความเป็นไทย / ร่วมมือร่วมพลังเพื่อสร้างสรรค์การพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประชาคมโลก พบว่า หลักสูตรฯ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งมีการปรับแนวคิดและแนวทางการบริหารแบบสมัยใหม่ให้มีเป้าหมายเพื่อความสัมฤทธิ์ผลต่อประโยชน์ของ

ประชาชน เป็นสาขาวิชาที่ให้ความรู้ว่าด้วยหลักการบริหารสมัยใหม่ในมิติความเป็น
สาธารณะ ทั้งในด้านหลักการว่าด้วยธรรมาภิบาลทางการบริหาร การเป็นองค์กรหรือการ
บริหารองค์กรที่มีคุณธรรม มีความโปร่งใส ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
ผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงการตระหนักถึงการกระจายอำนาจ กระจายทรัพยากรให้แก่ชุมชน
หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจในการพัฒนาท้องถิ่นของตนให้
สอดคล้องกับความต้องการ หรือสอดคล้องกับทรัพยากรของท้องถิ่นหรือชุมชน ประเด็นที่
กล่าวข้างต้นจึงเป็นสาขาวิชาที่ครอบคลุมทั้งในระดับนโยบายส่วนบนหรือรัฐและภาค
ราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ทั้งในด้านเศรษฐกิจ
สังคมและวัฒนธรรมของประชาชน เช่น กระบวนวิชา PAD 6104 เศรษฐกิจ การเมือง
และการบริหาร, กระบวนวิชา PAD 7302 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
รามคำแหงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้สอน ในภาพรวมพบว่า หลักสูตรฯ เป็น
หลักสูตรที่มีลักษณะเป็นสาขาวิชาที่มุ่งศึกษาด้านการบริหารงานภาครัฐ ทั้งด้านนโยบาย
สาธารณะ การบริหารจัดการภาครัฐ การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การคลังสาธารณะ
และงบประมาณ การที่เป็นหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาจึงจำเป็นต้องตระหนักถึง
ความสำคัญในการให้ผู้เรียนโดยมีองค์ความรู้ครบถ้วนสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร
มีการปรับเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของโลกและสังคม มีการ
สนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาได้ค้นคว้าและนำเสนอในชั้นเรียนในลักษณะผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลางเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น และจะทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้การเป็นนักวิเคราะห์
ข้อมูล นักวิพากษ์หรือสามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ภายใต้หลักแนวคิดและทฤษฎีที่

เหมาะสม ทั้งนี้การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นเป็นการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะของการแลกเปลี่ยน ถกเถียง ได้แย้งทางวิชาการร่วมกับคณาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ยังมีข้อเสนอในกระบวนวิชา PAD 6104 เศรษฐกิจ การเมืองและการบริหาร มีเนื้อหาที่กว้างมาก ควรกำหนดขอบเขตในแนวสังเขปกระบวนวิชาให้กระชับ โดยเน้นการศึกษาผลกระทบของกระบวนกร มากกว่าจะเน้นเนื้อหาเชิงลึกของแต่ละศาสตร์

ในการปรับปรุงหลักสูตรในรอบต่อไป ควรมีการเพิ่มเติมเนื้อหาที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี (สันติศึกษา) สอดแทรกในวิชาใดวิชาหนึ่งของกลุ่มวิชาองค์ความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางการเมืองและสังคมที่มีความสลับซับซ้อนและมีความแตกต่างหลากหลาย

โดยภาพรวมต้องเพิ่มทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสื่อสารครอบคลุมการใช้ การสร้าง การเข้าถึง และเข้าใจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มทักษะด้านการวิเคราะห์และพยากรณ์แนวโน้มในอนาคต รวมทั้งวางแผนการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์และวิถีใหม่ในอนาคต

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติด้านต่างๆ ตามความต้องการของผู้สอน สำหรับหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผู้สอนมีความต้องการให้หลักสูตรฯ มีลักษณะดังนี้ คือ

1. มีการแสดงออกถึงภาวะผู้นำอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม
2. เสริมสร้างความรู้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่างถ่องแท้ สามารถประยุกต์ใช้ มีการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการบริหารจัดการภาครัฐ สามารถแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้และเหตุผล
3. สามารถใช้ความรู้ แนวคิดทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ในการวิเคราะห์ ปราบกฏการณ์หรือประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ในบริบทใหม่ สามารถสังเคราะห์ ปราบกฏการณ์หรือประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ โดยบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์แบบเดิมเข้ากับองค์ความรู้ในบริบทใหม่ สามารถพัฒนาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะ โดยการวิจัยค้นคว้าทางวิชาการด้วยตนเอง เพื่อขยายองค์ความรู้หรือแนวทางปฏิบัติทางรัฐประศาสนศาสตร์ การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บนหลักการของเหตุผล
4. สามารถสร้างทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสร้างความรับผิดชอบ
5. สามารถสร้างทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. สามารถทำให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความรอบรู้ด้านต่างๆ ในการสร้างสัมมาอาชีพ ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัวยุคน และสังคม / มีทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต / โดยเป็นผู้มีคุณธรรม / ความเพียร มุ่งมั่น บากบั่น / และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ
7. สามารถทำให้นักศึกษาเป็นผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม / มีทักษะของศตวรรษที่ 21 / มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม / มี

คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก / สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มคุณค่าให้กับตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศ

8. สามารถทำให้นักศึกษาเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง / มีความกล้าหาญทางจริยธรรม / ยึดมั่นในความถูกต้อง / รู้คุณค่าและรักความเป็นไทย / ร่วมมือร่วมพลังเพื่อสร้างสรรค์การพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประชาคมโลก

จากผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตตามความต้องการของผู้สอนนั้นมีความสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ซึ่งกำหนด มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทาง ปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 4 มาตรฐานการอุดมศึกษา ด้านผลลัพธ์ของ ผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย (1) เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความรอบรู้ด้านต่าง ๆ (2) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะของศตวรรษที่ 21 และ (3) เป็นพลเมืองที่ เข้มแข็ง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม และสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับ บัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 สำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษา (2558) ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ประการ ดังนี้ คือ (1) มีคุณธรรม จริยธรรม (2) มีความรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพทางรัฐประศาสน ศาสตร์ (3) สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ใน

การวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม (4) สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลาย (5) มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และยังพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ ก่อสกุล, ชลิตา ศรมณี, เฉลิมพล ศรีหงษ์ และสิทธิพันธ์ พุทธหนู (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียน ศึกษาเฉพาะกรณีหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ว่า หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถสร้างความรู้ ทักษะและการเสริมสร้างคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ ทักษะและการเสริมสร้างคุณสมบัติด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับวิชาต่างๆ ที่มีอยู่แล้วในหลักสูตรปัจจุบัน

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้สอน เห็นว่า ควรจะปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญในการให้ผู้เรียนโดยมีองค์ความรู้ครบถ้วนสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร มีการปรับเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของโลกและสังคม มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาได้ค้นคว้าและนำเสนอในชั้นเรียนในลักษณะผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น และจะทำให้ นักศึกษาได้เรียนรู้การเป็นนักวิเคราะห์ข้อมูล นักวิพากษ์หรือสามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ภายใต้หลักแนวคิดและทฤษฎีที่เหมาะสม ทั้งนี้การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นเป็นการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะของการแลกเปลี่ยน ถกเถียง โต้แย้งทางวิชาการร่วมกับคณาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาดูงานทั้งใน

ประเทศและต่างประเทศจากผลการวิจัยดังกล่าวพบว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Good (1973, p. 157); Saylor and Alexander (1974, p. 76) และ Taba (1962, p. 82) ที่เห็นว่าหลักสูตรต้องมีการพัฒนาโดยมีการจัดทำ การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลง หลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและสภาพสังคม และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, หน้า 81) ที่เห็นว่าการประเมินหลักสูตรควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น ผู้สอน ได้ตรวจสอบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องหรือไม่ การนำหลักสูตรไปสู่การ ปฏิบัติสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ และหลักสูตรสามารถ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้หรือไม่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบว่าหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย รามคำแหง มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้สอน แต่มีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ ในการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงในโอกาส ต่อไป ดังนี้

1. ควรเพิ่มภาคปฏิบัติในหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษามีความชัดเจนมากขึ้นในทาง ทฤษฎีทางวิชาการ เช่น การศึกษาดูงานในองค์การภาครัฐที่เป็นแบบอย่างในการ บริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (new public management) การศึกษาการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์และนโยบายสาธารณะที่ประสบความสำเร็จ รวมถึงการกำหนดใน หลักสูตรให้มีกิจกรรมกลุ่ม การสัมมนา ให้มากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการวิเคราะห์ ฝึกการ ทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสามัคคี

2. เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในด้านสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ เข้าใจสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่างๆ รอบตัว สามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตต้องมีความเป็นสหวิทยาการที่หลอมรวมความรู้ทั้งด้านการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะภาษาต่างประเทศ ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางสังคม และทักษะการจัดการที่ดี

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ สุทธิรักษ์. (2557). *การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561. *ราชกิจจานุเบกษา*, 165(199ก), 19-21.
- มารุต พัฒผล. (2558). *การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: อาร์ แอนด์ พริน.

วิโรจน์ ก่อสกุล, ชลิตา ศรีมณี, เฉลิมพล ศรีหงษ์ และสิทธิพันธ์ พุทธหนู. (2563). การประเมินหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียน ศึกษาเฉพาะกรณีหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารรามคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์*. 3(2), 1-21.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *การให้ความเห็นชอบหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561) *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561-2580*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

Babbie, E. (2013). *The practice of social research (13th ed.)*. Toronto, Canada: Wadsworth.

Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill Book.

Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, J. A. (1981). *Curriculum planning for better teaching and learning*. Tokyo: Holt, Rinehart and Winston.

Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World.